

Maahanmuutto on keskustellut kansaa kesällä. Helsingin Sanomien pääkirjoituksessa (23.8.2015) **Paavo Rautio** pohdii maahanmuuttoa yhteiskuntatalouden tarpeista käsin ja ottaa vauhtia kesäkuun YP:ssä julkaisusta laskelmasta:

”Yhteiskuntapolitiikka-lehdessä (3/2015) tutkijat Jussi Pyykkönen ja Mika Gissler laskevat, miten hallituksen aikeet työllisyyden kasvattamisesta onnistuivat. Juha Sipilän (kesk) hallitus haluaa nostaa työllisyysasteen 72 prosenttiin.

Kun suhteuttaa väestöennusteet – ikääntymisen ja huolto-suhteen heikentymisen – tulossa oleviin hyvinvointipalvelujen kustannuksiin, työllisten osuuden pitäisi olla pitkällä aikavälillä vielä suurempi.

Jos hyvinvointiyhteiskunnan halutaan kestävän, tavoitteeksi pitäisi ottaa 75 prosentin työllisyysaste sekä työllisten määrän kasvattaminen 200 000 ihmisellä vuoteen 2025 mennessä. Tähän ei tutkijoiden mielestä päästä mitenkään muuten kuin lisäämällä maahanmuuttoa. Jos tätä yritettäisiin kotimaisin voimin, työttömyysasteen pitäisi Pyykkösen ja Gisslerin mukaan painua kahteen prosenttiin.

Näin pieniin lukemiin ei kuitenkaan päästä. Työmarkkinoilla on aina kohtaanto-ongelmia: työtä on siellä, missä ei ole työttömiä, ja tarjolla on työtä, johon

ei ole sopivia tai halukkaita hakijoita. Lisäksi Suomesta muutetaan pois. Tammi–heinäkuussa lähtijöitä oli 7 500.

Turvapaikanhakijoiden ja maahanmuuttajien määrän kasvuun voi suhtautua myös ”fatalistisesti”: tulijoiden määrä kasvaa väistämättä. Kun näin on ja Suomen talous tarvitsee työvoimapanoksen kasvattamista, tilanne kannattaa kääntää eduksi. On järkevää muuttaa lyhyen aikavälin kuluja pitkän aikavälin tuotoiksi.

Jotta tulijat työllistyisivät, heidän sopeuttamiseensa tarvitaan lisää resursseja. Jos näin ei tehdä, Pyykkösen ja Gisslerin laskelman pohjalta päädytään siihen, että tulojen sarakkeeseen siirrettävissä olevia pidetään kulojen sarakkeessa.

Jos sopeutusta lisätään, päätäjää saa kyllä kuulla kunniansa kuumentuneessa maahanmuuttoväittelyssä. Mutta tällä mieliharmilla ei ehkä ole kansantaloudellista merkitystä.”

”Sokerikakku valmistetaan munista, sokerista ja jauhoista. Ensin vatkataan munat ja sokeri, sitten lisätään jauhot. Järjestys on tärkeä. Jos munat rikotaan sokerin ja jauhojen päälle, kakku lässähtää. Näin kävi sote-uudistuksessa viime hallituskaudella – ja voi käydä uudelleen.

Viime kerralla saatiin ensin valmiiksi hallinto eli järjestäjät ja vasta sen jälkeen alettiin miettiä rahaa. Ja rahoitukseen uudistusCOMPASTUI. Syynä oli perustuslaki, joka takaa Suomessa kunnille itsehallinnon. Itsehallinto tarkoittaa yksinkertaisesti sitä, että saa itse päättää, mitä rahoillaan

tekee. Edellisessä sote-mallissa kunnat eivät olisi saaneet päättää sote-palveluista, mutta olisivat silti joutuneet maksamaan niistä.

Me sote-valmistelijat saamme syyttää itseämme siitä, ettemme aloittaneet keskustelua rahoituksesta riittävän aikaisin.

Sipilän hallitus yrittää ponnistaa uudelleen sotea valmiiksi prosessikaavion avulla. Ohjelman mukaan ’ensivaiheen rahoitusvaihtoehtoina selvitetään rahoituksen vaihtoehdot kuntien ja/tai valtion rahoitusmallit ottaen huomioon perustuslain reunaehdot’. Selvityshenkilöryhmän erinomaisen konkreettinen ja kompakti raportti elokuun puolivälissä esitti vielä yksityiskohtaisemman ja selkeämmän kaavion.

Hallitusohjelma linjaa, että sote-palvelut järjestetään tulevaisuudessa kuntia suuremmilla itsehallintoalueilla (sote-alueilla). Tämä niin kutsuttu maakuntamalli tarkoittaa, ettei kunnilla ole enää roolia sote-palveluissa. Hallitusohjelman kunnat mainitseva rahoituskirjaus onkin kryptinen. Jos perustuslaista ei poisteta kuntien itsehallintoa (joka periaatteena on paljon vanhempi kuin valtion itsehallinto), tämä tarkoittaa myös sitä, ettei kuntien rahoja – eli ennen muuta kunnalliseroveroja – voida käyttää sote-palveluiden rahoittamiseen. Selvityshenkilöt toteavatkin ykskantaan, ettei kunnilla voi olla roolia sote-alueiden rahoituksessa muutoin kuin ehkä käynnistysvaiheessa.”

Soteveteraani, sosiaalipoliitikkan professori **Heikki Hiilamo** YP-blogissa (19.8.2015 ”Sote-rahoituksen vaihtoehdot”).

YP:n edeltäjän AP:n eli Alkoholipolitiikka-lehden digitoitihanke on edennyt kesän aikana aimo askelin. Vanhoista lehdistä silmiin on osunut kaikenlaista kiinnostavaa kuten vuonna 1948 käyty keskustelu siitä, olisiko sotien aikaan kielletty ravintoloissa tanssiminen, ajan termein ”ravintolatanssi”, jälleen syytä sallia:

”Viime aikoina on kuitenkin esitetty vaatimuksia yleisen tanssin jälleen sallimisesta maamme anniskeluravintoloissa. Näitä vaatimuksia on perusteltu mm. seuraavilla väitteillä: Tanssin aikana väkijuomien nauttiminen on tavallista vähäisempää. Tanssin salliminen kohottaisi ravintolaelämän tasoa. ”Nurkkatanssiaiset” vähenisivät. – Toisaalta on varoitettu ravintolatanssin sallimisesta ja väitetty: Tanssin salliminen – päinvastoin kuin on esitetty – lisäisi väkijuomien kulutusta. Tanssi houkuttelisi nuorisoa anniskelupaikoille. Järjestys anniskeluravintoloissa huononisi. Sukupuolitautilanne pahenisi.” (Alkoholipolitiikka 3/1948)

Uusinta Kanava-lehteä (5/2015) selaillen huomio kiinnittyi mainintaan Kanavassa arvostellun kirjan sivumäärästä: 4 982 sivua! Itse arvostelusta käy ilmi, ettei sen kirjoittanut **Osmo Pekonen** ollut kyseistä mammuttia, *Le dictionnaire universel des créatrices*, ihan kokonaan jaksanut lukeakaan: ”Pariisissa on ilmestynyt naishistorian suurteos: maailmanhistorian merkittävien naisten ensyklopedia. Mittasuhteet ovat valtaiset: kolme nide, 1 600 kirjoittajaa, 12 000

henkilöesittelyä, lähes 5 000 sivua. Mukana ovat kuuluisat naiset kaikista kulttuureista, kaikilta aikakausilta, kaikilta elämäntiloilta Neitsyt Mariasta Lady Gagaan, Jeanne D’Arcista Marlene Dietrichiin, Kleopatralta Angela Merkeliin. (...)

Pistokokeet osoittavat teoksen kattavaksi ja luotettavaksi. Lähdeviitteitä on paljon. Kirjaa ei ole tarkoitus julkaista sähköisessä muodossa. Toimittajat haluvat osoittaa, että edelleen on järkevää julkaista henkilöhistoriallisia hakuteoksia ja matrikkeleita nimenomaan painettuina. Teos on ulkoasultaan kaunis, anfangit on piirtänyt muotisuunnittelija Sonia Rykiel.”

Tamperelainen suomen kielen maisteri **Riitta Suominen** tunnetaan Twitterissä @Kielipoliisi’na, joka ohjeistaa kanssasomeilijoita kielenkäytössä. Lisäksi hän ylläpitää netissä yksityinenkielitoimisto.net-sivustoa, jossa kesäviikolla 25 pohdinnan kohteina olivat *kesätapahtumien nimet*:

”Osui silmään viime viikonlopun Riihimäen *Shopping 2015*-tapahtuma. On se ällistytävää, kuinka englantia edelleen tunkee nimiin. Miksei sitten saksa käy, vaikka sikäläisiä turisteja käy englantilaisia enemmän. Mihin englannin kielen hohto perustuu? Muuttuuko umpisuomalainen suvisoitto kansainväliseksi trenditapahtumaksi, kun nimeksi pannaan *Pipefest* tai *Summer Up*? Perämetseen *Pre-Heat Party* pidetään *Loop Stagella*, ja *Urban Chill Out*-alueelle nousee Aikuisten *Action Park*. Olen kysellyt tuon tuostakin, ketä palvelee suomen ja englannin sekoittaminen markkinointikielessä. Vastauksissa on todettu,

että englantia puhuttelee nuoria. Todennetaan asia ja kysytään alle 25-vuotiailta, kumpi kahdesta mainostekstistä miellyttää heitä enemmän: 1a) Ale by Isku vai 1b) Iskussa on ale ja 2a) Suomi-Areena goes Kirjamessut vai 2b) Suomi-areena Kirjamessuilla. Jos enemmistö kannattaa a-vaihtoehtoja, lopetan valittamisen.”

Edellisessä Ajatusten Tonavassa mainostettiin YP:n uutta aluevaltausta YP-radiota eli nettiradiota, jossa voi kuunnella tutkijahaastatteluja, ääniblogeja ja niin edelleen. Sitten YP:n mediaimperiumi on laajentunut myös videotuotannon puolelle: YP:n kotisivuilta (www.thl.fi/yp) on nyt katsottavissa *YP:n tiedekahvilassa* 16.6.2015 käyty keskustelu otsikolla ”Onko tutkijalla tukalaa julkisuudessa?”. Noin 40 minuuttia kestävä kiinnostavan debatin osapuolina olivat viestinnän professori **Esa Väliverronen**, tiedetoimittaja-kirjailija **Tiina Raevaara**, alkoholitutkija **Pia Mäkelä** ja ravitsemustutkija **Marja-Leena Ovaskainen**.

Ajatusten Tonava ottaa vastaan tuoreita ja nasevia otoksia ajan ilmiöistä osoitteeseen yhteiskuntapolitiikka@thl.fi.